

บทที่ 5

บทสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

บทสรุปผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยในภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคเหนือตอนบน วิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ขอกู้เงินกับที่ไม่ได้ขอเงินจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินต่างๆ ศึกษาปัญหาและแนวทางในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งชั้น 2 ชั้นตอน (Two – stage sampling) คือ ชั้นแรก คัดเลือกจังหวัดในภาคเหนือตอนบนมา 3 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน และจังหวัดลำปาง ชั้นที่สอง เลือกสุ่มเฉพาะ บริษัท จำกัด และห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนการจัดเก็บข้อมูลกระจายตามที่ตั้งของธุรกิจในเขตอำเภอเมืองของแต่ละจังหวัด

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยในภาคเหนือตอนบน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนรวมทั้งสิ้น 214 แห่ง เป็นบริษัท จำกัด 175 แห่ง และห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน 39 แห่ง เลือกสุ่มเฉพาะในเขตอำเภอเมืองขนาดตัวอย่างของบริษัท จำกัด 60 แห่ง และห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน 15 แห่ง รวม 75 แห่ง ได้รับข้อมูลตอบกลับรวมทั้งสิ้น 67 แห่ง เป็นเพศหญิง ร้อยละ 74.6 และเพศชาย ร้อยละ 25.4 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25 – 34 ปี ร้อยละ 41.8 มีอายุระหว่าง 35 – 44 ปี ร้อยละ 26.9 ระหว่าง 45 – 54 ปี ร้อยละ 20.9 น้อยกว่า 25 ปี ร้อยละ 7.5 และมากกว่า 55 ปี ร้อยละ 3.0 ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งเป็นพนักงานบัญชีของกิจการ ร้อยละ 36.9 เจ้าของกิจการ ร้อยละ 35.4 ผู้จัดการ ร้อยละ 12.3 สมุห์บัญชี ร้อยละ 9.2 และอื่นๆ ร้อยละ 6.2 โดยสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.1 รองลงมา สำเร็จการศึกษาอื่นๆ ร้อยละ 11.9 ได้แก่ มัธยมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 8 สายสามัญ

ปริญญาโท ร้อยละ 9.0 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ร้อยละ 7.5 และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ร้อยละ 1.5 มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาการบัญชี ร้อยละ 52.2 และสาขาอื่นๆ ร้อยละ 47.8 ประเภทของผู้ประกอบการเป็นบริษัท จำกัด ร้อยละ 82.1 และเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ร้อยละ 17.9 ส่วนใหญ่ประเภทของกิจการเป็นการผลิตอย่างเดี่ยว ร้อยละ 29.9 การให้บริการ ร้อยละ 20.9 การผลิตและการค้าส่ง ร้อยละ 13.4 การค้าส่ง ร้อยละ 10.4 การค้าส่งและการค้าปลีก ร้อยละ 9.0 การค้าปลีก รวมทั้งการผลิต การค้าส่งและการค้าปลีก ร้อยละ 4.5 เท่ากัน การผลิต การให้บริการและการค้าปลีก ร้อยละ 3.0 การผลิตและการให้บริการ การให้บริการและการค้าปลีก รวมทั้งการผลิต การให้บริการ การค้าส่งและการค้าปลีก ร้อยละ 1.5 เท่ากัน จำนวนลูกจ้างต่อแรงงานไม่เกิน 15 คน ร้อยละ 34.3 ระหว่าง 51 – 200 คน ร้อยละ 25.4 ไม่เกิน 25 คน ร้อยละ 22.4 และไม่เกิน 50 คน ร้อยละ 17.9 จำนวนสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 30 ล้านบาท ร้อยละ 71.6 เกินกว่า 50 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท ร้อยละ 9.0 ไม่เกิน 50 ล้านบาท ร้อยละ 7.5 เกินกว่า 30 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 50 ล้านบาท และเกินกว่า 50 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท ร้อยละ 6.0 เท่ากัน กิจการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจัดทำบัญชีและงบการเงินโดยพนักงานบัญชีของกิจการ ร้อยละ 53.7 ว่าจ้างสำนักงานบัญชีภายนอก ร้อยละ 40.3 และเป็นพนักงานบัญชีของกิจการและว่าจ้างสำนักงานบัญชีภายนอกด้วย ร้อยละ 6.0

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มอื่นๆ มีระดับการศึกษานอกเหนือจากที่ได้ระบุไว้ประกอบด้วย มัธยมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 8 สายสามัญ วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท ได้แก่ สาขาเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ (MBA) ปริญญาตรี ได้แก่ สาขาเศรษฐศาสตร์ บุคคล บริหารธุรกิจ การเงินและการธนาคาร การจัดการ การจัดการทั่วไป (การบัญชี) การตลาด ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ วิศวกรรม ภาษาอังกฤษ สาธารณสุขศาสตร์ รัฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ออกแบบผลิตภัณฑ์ และนิติศาสตร์ การจัดทำบัญชีส่วนใหญ่จ้างสำนักงานบัญชีจากภายนอกจัดทำ งบการเงินของกิจการ

2. ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี

สำหรับความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปรากฏว่าในภาพรวมแล้วมีความรู้ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามความรู้แต่ละด้านเป็นการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ในภาพรวมของการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ปรากฏว่าในแต่ละด้านนั้นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีระดับความรู้ ดังต่อไปนี้

ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีระดับความรู้มาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.37 – 3.81 ประกอบด้วยมาตรฐานการบัญชีเรื่อง

- แม่บทการบัญชี โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.81

- การบัญชีสำหรับสัญญาเช่าระยะยาว (ฉบับที่ 29) ค่าเฉลี่ย 3.37
- รายงานทางการเงินเกี่ยวกับส่วนได้เสียในการร่วมค้า (ฉบับที่ 46) ค่าเฉลี่ย 3.37

ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีระดับความรู้ปานกลาง ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.10–2.75 ประกอบด้วยมาตรฐานการบัญชีเรื่อง

- การนำเสนองบการเงิน (ฉบับที่ 35) ค่าเฉลี่ย 2.75
- การรวมธุรกิจ (ฉบับที่ 43) ค่าเฉลี่ย 2.72
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี ค่าเฉลี่ย 2.70
- ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ฉบับที่ 32) ค่าเฉลี่ย 2.57
- การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน (ฉบับที่ 40) ค่าเฉลี่ย 2.33
- การบัญชีการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา (ฉบับที่ 34) ค่าเฉลี่ย 2.30
- ต้นทุนการกู้ยืม (ฉบับที่ 33) ค่าเฉลี่ย 2.10

ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีระดับความรู้ต่ำ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.07–1.94 ประกอบด้วยมาตรฐานการบัญชีเรื่อง

- หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ (ฉบับที่ 11) ค่าเฉลี่ย 1.94
- กำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวดข้อผิดพลาดที่สำคัญและการเปลี่ยนแปลงทางบัญชี (ฉบับที่ 39) ค่าเฉลี่ย 1.94
- เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้าและเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน (ฉบับที่ 21) ค่าเฉลี่ย 1.55
- การรับรู้รายได้ (ฉบับที่ 37) ค่าเฉลี่ย 1.55
- การบัญชีเกี่ยวกับการเช่าซื้อ – ทางด้านผู้ให้เช่าซื้อ (ฉบับที่ 7) ค่าเฉลี่ย 1.46
- สินค้าคงเหลือ (ฉบับที่ 31) ค่าเฉลี่ย 1.40
- กำไรต่อหุ้น (ฉบับที่ 38) ค่าเฉลี่ย 1.22
- ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ฉบับที่ 30) ค่าเฉลี่ย 1.07

ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีในส่วน of ข้อมูลความรู้เป็นคะแนนรวม
รายด้าน โดยร้อยละ 60.0 ขึ้นไป ถือได้ว่า

1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีในเรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ร้อยละ 85.6 เรื่องเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในภพหน้าและเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน ร้อยละ 77.6 เรื่องการบัญชีเกี่ยวกับการเช่าซื้อ – ทางด้านผู้ให้เช่าซื้อ ร้อยละ 73.1 เรื่องต้นทุนการกู้ยืม ร้อยละ 70.2 เรื่องการนำเสนองบการเงิน ร้อยละ 68.7 เรื่องการรวมธุรกิจ ร้อยละ 67.9 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี เรื่องการบัญชีสำหรับสัญญาเช่าระยะยาว และเรื่องรายงานทางการเงินเกี่ยวกับส่วนได้เสียในการร่วมค้า ร้อยละ 67.5 เท่ากัน เรื่องสินค้าคงเหลือ ร้อยละ 64.9 เรื่องหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ ร้อยละ 64.7 เรื่องกำไรต่อหุ้น ร้อยละ 61.2 และเรื่องแม่บทการบัญชี ร้อยละ 60.2
2. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่มีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีในเรื่องการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ร้อยละ 58.2 เรื่องการบัญชีการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา ร้อยละ 57.1 เรื่องผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ร้อยละ 53.7 เรื่องการรับรู้รายได้ ร้อยละ 51.7 และเรื่องกำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวด ข้อผิดพลาดที่สำคัญและการเปลี่ยนแปลงทางบัญชี ร้อยละ 48.5

3. การวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

- 3.1 วิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
  1. วิเคราะห์จากการใช้บริการเงินฝากกับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเป็นประจำ ร้อยละ 85.1 รองลงมาใช้บริการบางครั้งบางคราว ร้อยละ 10.4 และไม่เคยใช้บริการ ร้อยละ 4.5
  2. วิเคราะห์จากการขอกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเคยขอกู้เงินแล้วและได้รับการอนุมัติเป็นที่เรียบร้อย ร้อยละ 50.7 รองลงมาไม่เคยขอกู้เงิน ร้อยละ 26.9 กำลังดำเนินการขอกู้เงิน ร้อยละ 11.9 เคยขอกู้เงินแล้วแต่ไม่ได้รับอนุมัติ ร้อยละ 4.5 กำลังดำเนินการขอกู้เงินเพราะเคยขอกู้เงินแล้ว

แต่ไม่ได้รับอนุมัติ รวมทั้งกำลังดำเนินการขอกู้เงินเพราะเคยขอกู้เงินแล้ว และได้รับการอนุมัติเป็นที่เรียบร้อย ร้อยละ 3.0 เท่ากัน

3. วิเคราะห์จากเหตุผลในการขอกู้เงิน เพราะอัตราดอกเบี้ยต่ำ ร้อยละ 28.9 เป็นสถานที่ที่มีความสะดวกในการฝากและกู้เงิน ร้อยละ 22.2 เหตุผลอื่นๆ ร้อยละ 17.7 ต้องการใช้สิทธิในการกู้ยืม และมีพนักงานเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษา ในการจัดทำเอกสารการขอสินเชื่อ ร้อยละ 15.6 เท่ากัน

จากการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม มีการติดต่อบริการเงินฝากกับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน เป็นประจำ ส่วนใหญ่ได้เคยขอกู้เงินและได้รับการอนุมัติเป็นที่เรียบร้อย แสดงว่าผู้ประกอบการมีความรู้เรื่องการจัดทำงบการเงินเพื่อเสนอขอกู้เงิน แม้ว่าจะมีบางส่วนไม่เคยขอกู้เงินและบางส่วน กำลังดำเนินการขอกู้เงิน ซึ่งถือเป็นส่วนน้อย ทั้งนี้ปัจจัยหลักที่ทำให้ผู้ประกอบการให้ความสนใจ คือ อัตราดอกเบี้ยต่ำ ความสะดวกในการฝากเงินและกู้เงิน รวมทั้งต้องการใช้สิทธิในการกู้ยืม เพราะมีพนักงานและเจ้าหน้าที่ในธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่คอยให้คำปรึกษาในการ จัดทำเอกสารการขอสินเชื่อ

3.2 ประเด็นสำคัญที่มีผลต่อแนวทางในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เน้นประเด็นความสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ประเด็นความสำคัญ ระดับมากที่สุด ประกอบด้วย
  - การขอสินเชื่อสามารถทำได้กับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่ ผู้ประกอบการต้องการ ร้อยละ 40.3 (ค่าเฉลี่ย = 0.40)
  - การเสนอขอกู้เงินจากสถาบันการเงินจะต้องแสดงงบการเงินย้อนหลัง พร้อมรายละเอียดประกอบงบการเงินย้อนหลัง 3 – 5 ปี (ยกเว้นกิจการที่ ตั้งใหม่) ร้อยละ 40.3 (ค่าเฉลี่ย = 0.40)
  - กิจการของท่านควรเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชี รับผิดชอบต่อประเทศไทย เพื่อจะได้รับเอกสาร วารสาร แดงการณ หรือข้อเสนอแนะในการจัดทำเอกสารทางการบัญชีต่างๆ ร้อยละ 40.3 (ค่าเฉลี่ย = 0.40)

- การขอกู้เงินในกรณีของ SMEs จะทำให้เกิดการขยายการลงทุนในกิจการ การผลิต การบริการ การค้าส่งและการค้าปลีก ร้อยละ 38.8 (ค่าเฉลี่ย = 0.39)
  - การขอสินเชื่อจะต้องมีเอกสารประกอบ คือ ใบอนุญาตประกอบกิจการ และหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ร้อยละ 38.8 (ค่าเฉลี่ย = 0.39)
  - เชื่อว่าการขอกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน จะได้รับอนุมัติ ถ้ามียอดเงินฝากไว้ที่หน่วยงานแห่งนั้น และควรมีการกำหนดตัวแบบที่เหมาะสมในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ร้อยละ 37.3 (ค่าเฉลี่ย = 0.37)
2. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ประเด็นความสำคัญ ระดับมาก ประกอบด้วย
- ในการขอสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินต้องมีแผนธุรกิจ (Business Plan) ประกอบด้วย ด้านการจัดการ ด้านการตลาด ด้านการเงิน และด้านการผลิต ร้อยละ 38.8 (ค่าเฉลี่ย = 0.39)
  - สินเชื่อ SMEs ทุกโครงการผู้ประกอบการ SMEs ไม่จำเป็นต้องเป็นลูกค้าของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินมาก่อน ร้อยละ 32.8 (ค่าเฉลี่ย = 0.33)
3. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ประเด็นความสำคัญ ระดับปานกลาง ประกอบด้วย
- ระยะเวลาในการยื่นเอกสารการขอกู้เงินและได้รับอนุมัตินานเกินไป ร้อยละ 37.3 (ค่าเฉลี่ย = 0.37)
  - พนักงานของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินไม่เต็มใจให้บริการและไม่ให้ความสนใจต่อผู้ประกอบการที่มีความรู้เกี่ยวกับการนำเสนอการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชี ร้อยละ 34.3 (ค่าเฉลี่ย = 0.34)
  - ไม่มีความรู้เรื่องรูปแบบการนำเสนอการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ในการจัดทำเอกสารขอกู้เงินของกิจการ เช่น งบกำไรขาดทุน งบดุล เป็นต้น ร้อยละ 32.8 (ค่าเฉลี่ย = 0.33)

จากประเด็นความสำคัญ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องการขอสินเชื่อจะต้องมีเอกสารประกอบ คือ ใบอนุญาตประกอบกิจการและหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล การเสนอขอกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินจะต้อง

แสดงงบการเงินย้อนหลังพร้อมรายละเอียดประกอบงบการเงินย้อนหลัง 3 – 5 ปี (ยกเว้นกิจการที่ตั้งขึ้นใหม่) ในการขอสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินต้องมีแผนธุรกิจ (Business Plan) ประกอบด้วย ด้านการจัดการ ด้านการตลาด ด้านการเงินและด้านการผลิต การขอสินเชื่อสามารถทำได้กับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่ผู้ประกอบการต้องการ การขอกู้เงินในกรณีของ SMEs จะทำให้เกิดการขยายการลงทุนในกิจการการผลิตบริการ การค้าส่งและการค้าปลีก และเชื่อว่าการขอกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินจะได้รับอนุมัติ ถ้ามียอดเงินฝากไว้ที่หน่วยงานแห่งนั้น ส่วนน้อยที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจว่าสินเชื่อ SMEs ทุกโครงการผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่จำเป็นต้องเป็นลูกค้าของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินมาก่อน ไม่มีความรู้เรื่องรูปแบบการนำเสนองบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีในการจัดทำเอกสารขอกู้เงินของกิจการ เช่น งบกำไรขาดทุน งบดุล เป็นต้น เหตุผลสำคัญเพราะกิจการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดทำบัญชีและงบการเงินโดยพนักงานบัญชีของกิจการ ร้อยละ 53.7 และว่าจ้างสำนักงานบัญชีภายนอกร้อยละ 40.3 ซึ่งถือเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการตามทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) ที่ได้รับมอบหมายอำนาจให้ดำเนินการแทนตัวการ (Principal) เรียกว่าตัวแทน (Agents) ได้แก่ ผู้จัดการ สมุห์บัญชี และหรือพนักงานบัญชี ดังนั้นควรมีการเสนอแนวทางให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ศึกษาความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีเฉพาะเรื่องสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ควรทราบ เช่น เรื่องแม่บทการบัญชี เรื่องการนำเสนองบการเงิน (ฉบับที่ 35) เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติทางการบัญชีที่สอดคล้องตามมาตรฐานการบัญชีปัจจุบัน

3.3 ปัญหาและแนวทางในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. ปัญหาของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทางด้านความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีส่วนใหญ่พบว่า มาตรฐานการบัญชีหลายฉบับมีเนื้อหาไม่ชัดเจนและเข้าใจยาก ไม่ทราบว่าแม่บทการบัญชีเป็นการวางแนวคิดหลักการและพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องการจัดทำงบการเงิน เช่น การรับรู้รายได้ ค่าใช้จ่าย และการวัดมูลค่าสินทรัพย์ ระดับปานกลางผู้ประกอบการไม่แน่ใจว่ามีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อรายการทางธุรกิจที่เกิดขึ้น มาตรฐานการบัญชีแต่ละฉบับมีรายละเอียดหรือเนื้อหาซ้ำซ้อนมากเกินไป ไม่แน่ใจว่ามาตรฐานการบัญชีมีหลักการที่จะสร้างความเชื่อถือและความเชื่อมั่นให้กับงบการเงินที่จัดทำขึ้น ส่วนน้อยไม่เข้าใจว่ามาตรฐานการบัญชีที่สมาคมนักบัญชีและ

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ใช้เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดทำงบการเงินที่ถูกต้องและมีการเปิดเผยข้อมูลที่ดีขึ้น

2. แนวทางแก้ไขปัญหาคำถามเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ

- ควรหาแนวทางแก้ไขปัญหาของธุรกิจ SMEs ด้วยการกำหนดมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการปฏิบัติงานให้แก่กิจการ SMEs โดยเฉพาะ
- ควรจัดอบรมเรื่องความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี เพื่อให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทราบหน้าที่ขั้นพื้นฐานของเจ้าของกิจการ ได้แก่ การจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป
- ควรชี้แจงให้ผู้ประกอบการเห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี และควรกำหนดกระบวนการจัดทำหรือปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีให้สอดคล้องกับทิศทางที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องการมากที่สุด
- ควรทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทราบว่า แม้บทการบัญชีและมาตรฐานการบัญชีเป็นประโยชน์ต่อผู้จัดทำบัญชีมีความรู้ความเข้าใจข้อมูลในรายงานทางการเงินได้ดียิ่งขึ้น

การที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี เมื่อพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มีผลบังคับใช้ในวันที่ 10 สิงหาคม 2543 ทำให้การจัดทำบัญชีของธุรกิจมีมาตรฐานยิ่งขึ้นด้วย และจำเป็นต้องจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีรายละเอียดของมาตรฐานการบัญชีตามที่สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ได้เผยแพร่ให้กับสมาชิกสมาคม ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี นักบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตองค์กรธุรกิจ ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อทราบและถือปฏิบัตินั้น ผู้ประกอบการที่อยู่ในฐานะผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ประกอบด้วย บริษัท จำกัด ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทมหาชน จำกัด นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร สถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำ และบุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วนสามัญ ตามที่รัฐมนตรีประกาศผู้รับผิดชอบ ได้แก่ หุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการ ผู้รับผิดชอบการดำเนินการในประเทศไทย บุคคลที่รับผิดชอบในการดำเนินการของกิจการ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการธุรกิจ และเจ้าของหรือผู้จัดการ หน้าที่ของบุคคลเหล่านี้จะต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชี ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติ

ตามที่อธิบดีกรมทะเบียนการค้ากำหนด โดยต้องควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีถูกต้องตามกฎหมายและตรงต่อความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้องค์ประกอบเรื่องความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของไทย ให้มีความสัมพันธ์กับการขอกู้เงินกับที่ไม่ได้ขอกู้เงินของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อสามารถอธิบายแสดงให้เห็นปัญหาทางด้านความรู้และแนวทางในการจัดทำงบการเงิน ได้ดียิ่งขึ้น ในการวิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการศึกษาใช้ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย เนื่องจากการตั้งสมมติฐาน อาจจะวัดค่าได้ ประมาณการที่มีความคลาดเคลื่อนได้ ทั้งนี้มาตรฐานการบัญชีของไทยฉบับต่างๆ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น โดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IAS) ซึ่งมีเนื้อหาสาระสำคัญที่คล้ายคลึงกัน จากการศึกษาพบว่าความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบการ SMEs อยู่ในระดับปานกลาง จึงควรเน้นมาตรฐานการบัญชีของฉบับที่เป็นสาระสำคัญของการประกอบธุรกิจ SMEs เช่น เรื่องแม่บทการบัญชี (Frame Work) เรื่องหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ (ฉบับที่ 11) เรื่องสินค้าคงเหลือ (ฉบับที่ 31) เรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ฉบับที่ 32) เรื่องต้นทุนการกู้ยืม (ฉบับที่ 33) และเรื่องการนำเสนองบการเงิน (ฉบับที่ 35) เป็นต้น เนื่องจากแม่บทการบัญชีครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของงบการเงิน ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน องค์ประกอบของงบการเงินและคำนิยาม การรับรู้รายการและแนวคิดเกี่ยวกับทุนและการรักษาระดับทุน ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน โดยการจัดอบรม ชี้แจงให้เห็นถึงประโยชน์ของแนวทางในการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ในส่วนของรายละเอียดของเนื้อหาในมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่นๆ ให้ถือเป็นหน้าที่ของพนักงานบัญชีกิจการ หรือสำนักงานบัญชีภายนอกที่กิจการว่าจ้าง เพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีอยู่แล้ว แต่ต้องให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเห็นความสำคัญ จะได้ส่งเสริมให้พนักงานของตนมีความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น โดยอาจจะต้องให้มีการส่งเข้าฝึกอบรม หรือศึกษาเพิ่มเติม รับทราบข่าวสารและเอกสารจากแหล่งการณของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยมากขึ้น ติดตามความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ได้เสนอแนะว่า งานวิจัยชิ้นนี้มีประโยชน์ มีความสำคัญเพราะมีผลต่อผู้ประกอบการ SMEs ดังนี้

1. ปัญหาของผู้ใช้มาตรฐานการบัญชีส่วนใหญ่ คือ ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี ทำความเข้าใจยากและมีมากเกินไป ไม่เข้าใจในเนื้อหา เนื่องจากอ่านแล้วภาษาเขียนที่ใช้ในมาตรฐาน ยังซ้ำซ้อนและวกวน ทำให้เข้าใจยาก ซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคใหญ่ ได้รับคำแนะนำสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำมาตรฐานการบัญชี ให้สนใจในจุดนี้เพื่อที่ผู้ใช้หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำงบการเงิน จะได้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี

2. ต้องการให้สำนักงานรับทำบัญชีภายนอกที่กิจการว่าจ้าง ช่วยอธิบายหรือแนะนำสิ่งที่ ผู้ประกอบการว่าจ้างให้มีความรู้ ความเข้าใจในข้อมูลที่ไม่ทราบด้วย

3. ผู้ประกอบการ SMEs ควรมีความรู้พื้นฐานทางบัญชีมากพอสมควร

4. ควรทำความเข้าใจกับเจ้าของกิจการในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ว่ามีความสำคัญและชี้แจงรายละเอียดให้เห็นถึงประโยชน์ทางการจัดทำตามมาตรฐานการบัญชี

5. ภาครัฐ โดยเฉพาะกรมสรรพากร ควรมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์เรื่องใหม่ หรือระเบียบที่ออกใหม่ให้ผู้ประกอบการ SMEs รับทราบอย่างชัดเจนและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ในการส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงานอื่นบ้าง เพราะเป็นหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจ SMEs โดยตรงในทุกๆ รอบสิ้นงวดการดำเนินธุรกิจ

2. ข้อเสนอแนะต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการบัญชีของไทย

1. ด้านผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่ ผู้จัดทำงบการเงิน และผู้ใช้งบการเงิน ประกอบด้วย

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับ ประเภทของการประกอบธุรกิจ

2. ติดตามข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวกับวิชาชีพของพนักงานบัญชีของกิจการ ซึ่งออกโดย สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (ส.บ.ช.)

3. ผู้ประกอบการควรมีส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรมด้วยตนเอง หรือส่ง พนักงานบัญชีของกิจการเข้ารับการอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาการให้ทัน ต่อเหตุการณ์เสมอ

2. ด้านสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (ส.บ.ช.)
  1. ควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs ได้มองเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและการใช้ข้อมูลทางบัญชีให้เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจทางการบริหาร
  2. จัดอบรมหรือการสัมมนาให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ SMEs และผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามกฎหมาย
  3. ควรมีการเผยแพร่ข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการ SMEs ได้รับทราบถึงหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมถึงบทลงโทษหากปฏิบัติไม่ถูกต้อง
  4. ควรผลักดันให้ผู้ประกอบการ SMEs เข้าเป็นสมาชิกสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ในฐานะผู้ประกอบการ SMEs เพื่อจะได้มีโอกาสแนะนำความรู้พื้นฐานทางการบัญชีสำหรับผู้บริหารที่ไม่มีความรู้ทางการบัญชีมาก่อน จะเป็นการหาแนวทางใหม่ในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี
  5. ควรส่งเสริมให้มีการกระจายการทำงานของนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้มีผู้รับผิดชอบในการพัฒนาความรู้ตามหัวข้อที่เหมาะสมของแต่ละภูมิภาค โดยเน้นการพัฒนาภาคความรู้ SMEs ของผู้ประกอบการในท้องถิ่นต่างๆ
3. ด้านสถาบันการศึกษาของภาครัฐและเอกชนสำหรับผู้สอนวิชาการบัญชี
  1. ส่งเสริมการศึกษาให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิชาการทางการบัญชีพื้นฐานมากขึ้นในการที่จะแสดงผลการดำเนินงาน คือ กำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ เพราะเป็นหัวใจสำคัญของธุรกิจ รวมทั้งการเป็นผู้ประกอบการที่ดี เพื่อให้ทราบหน้าที่ขั้นพื้นฐานของเจ้าของกิจการอันได้แก่ การจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามหลักการบัญชีรับรองทั่วไป และชี้แจงให้เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติทางการบัญชีดังกล่าว
  2. ผู้สนใจวิชาการทางการบัญชี ควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีตลอดเวลา เพื่อรับทราบแนวทางในการปฏิบัติทางการบัญชีที่ถูกต้องตามเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น
  3. ควรมีส่วนร่วมในการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาการระหว่างสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (ส.บ.ช.)